

VERENIGINGSNIEUWS

Ver. voor Vogelbescherming 's-Gravenhage en omstreken

Beknopt Jaarverslag

Het in de algemene ledenvergadering van 29 november 1961 uitgebrachte jaarverslag over de periode van 1 oktober 1960 tot 30 september 1961 moest helaas in mineur beginnen met de herdenking van het overlijden van de secretaris, de heer P. Meyburg, die gedurende vijf en een dertig jaar als lid van het bestuur zijn beste krachten aan de vereniging had gegeven.

Het verenigingsjaar kenmerkte zich over de gehele linie door grote activiteiten; het ledental had een bevredigende groei en de belangstelling voor en de deelneming aan excursies was groter dan ooit. De financiële positie der vereniging is gezond, doch het bestuur kon uiteraard niet verder springen dan de polsstok lang was. Het werk van de vereniging zou natuurlijk zeer zijn gebaat, indien de stok wat langer zou zijn.

Het aantal leden vermeerderde met 120 en beliep op 30 september 1961 1922, wat de propaganda-commissie zeer zeker tot voldoening mag stemmen. (Inmiddels werd de 2000 gepasseerd).

Aan de 37 excursies hebben meer dan 1100 leden en introducés deelgenomen. Dat deze excursies — vooral dank zij de goede leiders — in de smaak vielen, moge worden afgeleid uit het feit, dat bijna alle introducés als lid tot de vereniging toetraden.

Naast de excursies werd door drie docenten in het voorjaar een vogelcursus gegeven, waaraan meer dan 75 personen deelnamen.

Dat de jeugd ook meer en meer betrokken wordt in het werk der vereniging is een verheugend verschijnsel. Het jeugdblaadje „'t Vogelaartje" draagt daartoe zeer veel bij. De groei van de oplage van 35 exemplaren tot 250 exemplaren spreekt boekdelen.

Merkwaardig is, dat de belangstelling voor de bibliotheek zo uiterst gering was. Aan de bijna 2000 leden werden per jaar slechts 20 boeken uitgeleend. Wellicht dat het grote aantal populaire publicaties, die tegenwoordig praktisch binnen ieders financiële bereik liggen, een der oorzaken is. Het begin van het nieuwe verenigingsjaar schijnt op een groeiende belangstelling te wijzen.

De wintervoeding van vogels, die voor 's-Gravenhage en omstreken door onze vereniging geschiedt binnen het landelijke „Comité Wintervoeding van Vogels", vergde — tengevolge van de zachte winter — weinig aandacht. De wenselijkheid, dat zij, die zich beschikbaar willen stellen om in tijden van felle en langdurige kou, ijzel of sneeuwval voedsel voor de hongerige vogels te helpen distribueren, zich daarvoor opgeven aan de heer H. van Dongen, Zee-kant 17 B, Scheveningen, werd nog eens onderstreept.

De vogeltuinen in de Bosjes van Poot, in Meer en Bos en in Marlot stonden onder voortdurend toezicht. Het zijn enkele leden onzer vereniging, die zich zeer veel werk en moeite getroosten om deze tuinen aan hun doel te doen beantwoorden. De reeds in 1959 geconstateerde achteruitgang der broedresultaten in de vogeltuin in de Bosjes van Poot is nog niet tot staan gekomen. Hoofdzakelijk moet deze teruggang worden toegeschreven aan de roofzucht van *eksters* en *vlaamse gaaien*.

Het vogelasyl blijft in een zeer grote behoefte voorzien. Gedurende het verslagjaar werden 768 vogels aangebracht, verdeeld over 53 soorten. Het grootste deel verkeerde echter in een zodanig slechte conditie, dat bij voorbaat reeds kon worden vastgesteld, dat de verleende hulp niet meer zou baten. Van de „niet-hopeloze" gevallen, 199 vogels, konden na verpleging 154 weer worden losgelaten. De heer en mevrouw Bolten, die al de vogels persoonlijk hebben verzorgd, komt een woord van warme erkentelijkheid toe voor deze voor een buitenstaander niet te schatten hoeveelheid werk en opoffering, welke met zoveel liefde voor de vogels wordt gegeven.

Het korps van de Vogelwacht telt nu 86 leden. Opgeleid door de heren J. S. Bakker en C. A. Regensburg de Mooy deden 5 vogelwachters met goed gevolg examen voor Controleur Vogelwet 1936, waardoor het aantal vogelwachters met opsporingsbevoegdheid ingevolge de Vogelwet op 31 werd gebracht. Onder de terreinen waarop de Vogelwacht haar nuttig toezicht uitoefent vallen Overvoorde, Steenvoorde, vergroting begraaftplaats Westduin, Ockenburg en omgeving, Wapendal, Meer en Bos, Westduinen, Scheveningse Bosjes, Haagse Bos, Marlot, Meeuwenkolonie, Duinplas-

sen en Katwijk. Op de vogelwachters werd nimmer tevergeefs een beroep gedaan en voor het vele werk, dat zij voor de vogelbescherming doen, hebben zij recht op de dank van allen, die het wel en wee van onze vogelstand ter harte gaat.

Het vogelpopulatie-onderzoek „Meyendel” — onder auspiciën van Prof. Dr. D. J. Kuenen — werd onverminderd voortgezet. Het jaarrapport over dit onderzoek zal t.z.t. in onze bibliotheek voor belangstellenden beschikbaar zijn.

Op zeer prettige wijze werd samengewerkt met de betrokken ambtenaren van het Ministerie van O.K. en W. Voor de grote medewerking door de Directies van de D.W.L., Gemeentelijke Plantsoendienst, Grondbedrijf en Begraafplaatsen, van de Leidse Waterleiding en de heren Dijkgraven en Hoogheemraden van Delfland en Rijnland is de vereniging zeer erkentelijk. Met de politie-autoriteiten van Den Haag, Rijswijk, Voorburg, Wassenaar, Katwijk en Pijnacker, met Politie Dierenbescherming en de afd. Den Haag van de Nederl. Vereniging tot Bescherming van Dieren en met de Algemene Vereniging voor Natuurbescherming werd eveneens vruchtbaar samengewerkt, resp. aangename relaties onderhouden.

De aftredende bestuursleden Dr. Ir. J. E. Carrière, H. A. Koops, J. S. Bakker en H. G. Bolten werden herkozen, terwijl als nieuwe leden aan het bestuur werden toegevoegd de heren A. P. Dekker, H. van Everdinck en C. A. Regensburg de Mooy.

De algemene vergadering werd besloten met een causerie met dia's en films over vogels, bloemen enz. door Dr. J. M. Lodewijks over een tocht door Noord-Amerika.

Vogelwerkgroep Amsterdamse Bos (KNNV)

Ook in het derde bestaansjaar was de hoofdschotel van het werk van de groep het inventariseren van het bosgedeelte ten noorden van de Roeibaan. Tevens werden ditmaal over het gehele Bos *ransuil*-, *nachtegaal*- en *torenavalk*-territoria geteld. Onze dank gaat uit naar de heren Pahlsson, Swart, De Roever, alsmede mevrouw Brinkers, die de supervisie hadden over de waarnemingen in hun terrein en deze met assistentie van medewerkers in kaart brachten. Van 19

februari t/m de maand juli werd eens per week de nodige nachtrust aan dit werk geofferd.

Ook buiten deze periode ging er het gehele jaar door geen weekend voorbij zonder Bosbezoek van een aantal leden van de groep, individueel of gezamenlijk. Tenslotte waren dan ook op weekdagen nog de boswachters en een lid van de groep in de gelegenheid waarnemingen te doen.

Veertien gemeenschappelijke bijeenkomsten c.q. excursies vonden plaats onder leiding van de heer Brander. Een bijeenkomst bracht zelfs alle adviseurs op de been, dit alles omdat op twee plaatsen in zeer kort tijdsbestek — helaas door verschillende waarnemers — een vogel was waargenomen, waarvan er één bijna geheel voldeed aan de kenmerken van de *bosgors*, de ander aan die van de kooivogel *Zonotrichia capensis*. Ondanks bezoeken aan voliëres en aan balgjes in het Zoölogisch Museum, konden we niet de volledige zekerheid krijgen om de *bosgors*-waarnemingen te boekstaven.

Onze groep werd uitgenodigd om max. twee afgevaardigden te zenden naar een bijeenkomst te Wageningen, geconvoceerd door de Landelijke Vogelwerkgroep der KNNV, op 8 april 1961. Aangezien de drie leidinggevende boswachters verhinderd waren, nam mej. Van Drooge de honneurs waar.

Voor het aldaar opgerichte „Contact-Comité van Vogelwerkgroepen” werd de heer K. Straatman aangewezen als officiële contactfiguur.

De tweede bijeenkomst, op 16 september te Utrecht, werd door hem samen met mej. Van Drooge bijgewoond.

Als gevolg van één en ander zullen wij in de gelegenheid zijn ook landelijk een woordje mee te spreken en het contact met andere vogelwerkgroepen te verstevigen, niet alleen op de bijeenkomsten tweemaal per jaar, maar o.a. ook door onderlinge uitwisseling van publicaties. Wij stellen ons veel voor van een vruchtbaar contact.

Teneinde de werkzaamheden van de groep op peil te kunnen houden, liever zo mogelijk nog uit te breiden, werd aanvulling van het aantal leden gewenst geacht. De heer Pahlsson bood aan een aantal min of meer gevorderde vogelaars onder zijn hoede te nemen en voor zelfstandig waarnemen klaar te stomen. Deze opleiding is inmiddels begin januari 1962 gestart.

Verkeersslachtoffers in Zeeland in 1961

In 1961 heb ik in Oost en West Zeeuws-Vlaanderen, op Walcheren, Noord-Beveland en Zuid-Beveland ten westen van het kanaal Hansweert-Wemeldinge speciale aandacht geschonken aan verkeersslachtoffers op de wegen. De waarnemingen werden gedaan gedurende 167 dagen (niet op zondagen, zelden op zaterdag en niet in mei, juni en de eerste drie weken van augustus) over een totale afstand van 16.000 km, te weten per motorfiets 6.500 km en per auto 9.500 km. Hiervan op rijks- en provinciale wegen 6.700 km per auto en 5.100 km per

motorfiets, de overige 4.200 km op binnenwegen, waar met geringere snelheid wordt gereden. Op deze binnenwegen (ruim 25 pct. van de totale afgelegde afstand) werden slechts 24 slachtoffers gevonden, d.i. nog geen 4 pct. van het totaal (663 ex.). Uiteraard werd lang niet alles gevonden. Ik heb het gevoel, dat de aantallen moeten worden verdubbeld om een indruk te krijgen van het werkelijke aantal slachtoffers.

- H. Enkelaar, Helsinkstraat 2, Oostburg (Zeeuws-Vlaanderen).

De aangetroffen slachtoffers waren:

huismus	119 kat	30 kokmeeuw	10 grasmus	1
egel	68 kievit	20 mol	6 stormmeeuw	1
merel	55 meerkooft	19 rat	13 kluif	1
waterhoen	48 spreeuw	17 koperwiek	6 dodaars	1
boerenzwaluw	34 graspieper	14 roodborst	5 bunzing	1
veldleeuwertik	26 huiszwaluw	13 kneu	11 groenling	1
vink	25 zanglijster	11 geelgors	3 keep	1
haas	17 w. kwikstaart	9 velduil	1 roek	2
patrijs	24 gele kwikstaart	7 steenuil	2 kuifleeuwertik	1
ringmus	27 wezel	8 houtduif	2 kramsvogel	2

Witkopgorzen en dwerggorzen in Nederland

Naar aanleiding van het stukje van de heer T. Vriens (Vogeljaar, 1962, nr. 1) over de vangst van een *witkopgors* (*Emberiza leucocephala*) in België, volgen hier enige mededelingen over vangsten van *witkopgorzen* in Nederland gedurende de laatste jaren.

22 oktober 1960: 1 ex. 1e jaar; pl.m. 7 oktober 1961: 1 ex. 1e jaar en pl.m. 10 oktober 1961: 1 ex. 1e jaar, alle op de vinkenbaan van het Vogeltrekstation te Wassenaar.

12 november 1961: 1 ex. 1e jaar op de vinkenbaan van het ringstation „Nebularia” te Westenschouwen.

Dit zijn de enige mij bekende na 1911. Vermoedelijk komt deze gors, afgezien van mogelijke bastaarden tussen *witkopgors* en *geelgors*, hier veel meer voor, maar wordt hij niet herkend. Geluid, houding en kleuren, wat het laatste betreft vooral van 1e jaars exemplaren, lijken enorm op die van de *geelgors*. Een *geelgors* in de hand, waaraan geen geel is te ontdekken, zou wel eens een *witkopgors* kunnen zijn.

Het is misschien aardig hier tevens te vermelden, dat in de afgelopen herfst een andere dwaalgast tweemaal in Ne-

derland werd gevangen, n.l. de *dwerggors* (*Emberiza pusilla*). De vangsten waren:

pl.m. 31 oktober 1961: 1 ex. 1e jaar op de vinkenbaan van de „Stichting Mr. C. van Lennep” in de Kennemerduinen.

5 november 1961: 1 ex. 1e jaar op de vinkenbaan van „Nebularia”, Westenschouwen.

De determinaties van alle hierboven genoemde vangsten werden bevestigd door Dr. A. C. Perdeck en wijlen Dr. G. C. A. Junge.

- L. van Ree, Ringstation „Nebularia”, 's-Gravenweg 230 VI, Rotterdam-16.

Kleine burgemeester

Op 21 en 22 mei 1961 bevond zich op en nabij de vuilnisbelt bij Mennonietenbuurt (ongeveer 3 km achter de Hondsbosche) een *kleine burgemeester* tussen de *zilvermeeuwen*. De geheel witte vogel was in zit even lang als een *zilvermeeuw*, maar slanker en had een kleinere, iets rondere kop, met kleine bleekgele snavel. De poten waren vleeskleurig. In de vlucht maakten de vleugels door de korte armpennen een zeer smalle indruk.

- Mandemaker, Stam, Top, Nr. 105. Oudkarspel (N.H.)

Verenigingsnieuws

Contactcomité van Vogelwerkgroepen

Behalve de op pag. 206 en pag. 244 vermelde contactadressen hebben zich enkele nieuwe groepen bij het Contactcomité aangesloten:

Vogelwerkgroep „Krimpenerwaard en omgeving”: P. Duiven, Tuinstraat 27, Krimpen aan de IJssel.

Vogelstudie- en inventarisatiegroep van Midden-Brabant: A. B. Wittgen, Enschotsestraat 116, Tilburg, tel. 04250—25782.

Vogelwerkgroep „De Lijmers”: secr. R. Kapenga, Fernhoutstraat 31, Kampen, tel. 05292—2259.

Het contactadres der C.J.N. op pag. 206 vervalt. Hiervoor komt het op pag. 244 vermelde in de plaats.

Men wordt verzocht ook deze adressen alle uitgaven, zoals drukwerken, convocaties e.d. toe te zenden.

Het ligt in de bedoeling binnenkort een voorjaarsbijeenkomst uit te schrijven. De contactadressen zullen hierover nader bericht ontvangen.

Merels eten klimopbessen

Het binnenplaatsje achter het bureau van „Vogelbescherming” is ongeveer drie meter breed en nog geen tien meter lang, vrijwel geheel geplaveid met trottoirtegels. Tegen een der schuttingen groeit klimop, die vrij rijk bessen draagt. Op 22 februari zagen wij een jong *merel*-wifje op de tapijstok neerstrijken en vervolgens naar twijgen van een *for-sytia* hippen, waarna zij trachtte bessen van de klimop te pikken, die echter juist buiten haar bereik bleken. Enige keren

sprong de vogel heen en weer tussen de twijgen en de stok, zonder echter bij de bessen te kunnen komen. Tot ze tenslotte van de stok langs de bessen naar de schutting vloog, waar bleek dat ze in het voorbijvliegen een der bessen had afgepikt, die nu werd verorberd.

Slechts enkele ogenblikken later streek een mooie volwassen *merelman* op de schutting, vloog naar de tapijstok en streek vervolgens langs een ander trosje bessen naar de dakgoot van een uitbouw-tje, waar hij eveneens een bes in de snavel bleek te hebben.

Misschien omdat we nu eenmaal niet de hele dag naar buiten zitten te kijken, hadden we het eten van klimopbessen door *merels* nooit waargenomen. En dus ook niet deze toch vrij „slim” aandoende methode van het bemachtigen der bessen.

HENK BRESSER
KO ZWEERES

Eerste waarnemingen van de koekoek

Gaarne ontvang ik, ten behoeve van de heer De Smet te Antwerpen, weer eerste waarnemingen van de *koekoek*, met daarbij de volgende bijzonderheden:

- plaats van waarneming;
- de datum en de aard van het terrein;
- weersgesteldheid op het tijdstip van de waarneming en gedurende onmiddellijk voorafgaande dagen;
- naam en adres van de waarnemer.

Tevens dank ik de velen, die mij over 1961 deze gegevens toezonden.

De resultaten van dit onderzoek zullen te zijner tijd ook in „Het Vogeljaar” worden gepubliceerd.

- Dr. W. P. Roelofs, *Kerkpad Z.Z. 75*, Soest.